

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

21 juni 2007

ONTWERP VAN DECREET

inzake medisch verantwoorde sportbeoefening

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Wim Van Dijck;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere, Johan Verstreken;

mevrouw Els Robeyns, de heren Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen;

de dames Margriet Hermans, Laurence Libert, de heer Herman Schueremans.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy Van Gaever, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;

de heer Bart Caron, mevrouw Michèle Hostekint, de heer André Van Nieuwkerke;

de heer Karlos Callens, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marnic De Meulemeester.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Loones.

Zie:

1217 (2006-2007)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

– Nrs. 2 en 3: Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichtingen door de genodigde sprekers	4
1. Toelichting door dr. Hans Cooman, arts bij het team Medisch Verantwoord Sporten.....	4
2. Toelichting door prof. dr. Frank Hendrickx, docent rechtsfaculteit KULeuven	6
3. Toelichting door de heer Guido De Croock, lid van de disciplinaire commissie Medisch Verantwoord Sporten en voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Dendermonde	8
4. Toelichting door prof. dr. Bart Vanreusel en dhr. Jan Korthoudt, respectievelijk voorzitter en lid van de Vlaamse Sportraad.....	12
II. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	14
III. Antwoorden van de genodigde sprekers	15

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media hield op 18 juni 2007 een hoorzitting in het kader van het ontwerp van decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening.

Volgende personen namen deel aan de hoorzitting:

- dr. Hans Cooman, arts bij het team Medisch Verantwoord Sporten;
- prof. Dr. Frank Hendrickx, docent rechtsfaculteit KULeuven;
- de heer Guido De Croock, lid van de disciplinaire commissie Medisch Verantwoord Sporten, voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Dendermonde;
- prof. Dr. Bart Vanreusel, voorzitter van de Vlaamse Sportraad.

I. TOELICHTINGEN DOOR DE GENODIGDE SPREKERS

1. Toelichting door dr. Hans Cooman, arts bij het team Medisch Verantwoord Sporten

Dr. Hans Cooman: Ik zal me beperken tot het medische standpunt en het standpunt van de controle-arts. Het juridische standpunt zal door anderen besproken worden.

Ik zal me concentreren op de belangrijkste wijzigingen in vergelijking met het huidige decreet dat al sedert 1991 van kracht is. De verboden lijst verschilde vroeger van land tot land en van federatie tot federatie. De verboden lijst is voortaan de lijst toegevoegd aan de Internationale Conventie tegen dopinggebruik in de Sport plus de wijzigingen. Dat is de WADA-lijst (World Anti-Doping Agency).

De discussie tussen zij die akkoord gaan met deze lijst en zij die er niet mee akkoord gaan, is eindeloos. Er zijn twee soorten lijsten: een lijst van middelen die altijd verboden zijn en een lijst van middelen die enkel verboden zijn bij controles in wedstrijdverband. Amfetamines en narcotica zijn toegestaan buiten competitie. Daar kunnen wij het moeilijk eens mee zijn, maar toch zullen wij de WADA-lijst volgen. Het is de enige juiste optie. Eén lijst waarmee we het niet volledig eens zijn, is nog altijd beter dan meerdere verschillende lijsten want dat laatste leidt alleen maar tot onduidelijkheid.

Het ontwerp van decreet neemt de definitie van do-

pingpraktijk over uit de WADA-code of UNESCO-conventie, behalve het achtste punt waar men verder gaat: “8° de toediening of de poging tot toediening van een verboden stof of verboden methode aan om het even welke sporter, of het aanmoedigen van, helpen bij, vergemakkelijken van, mogelijk maken van of om het even welke medeplichtigheid in het kader van een overtreding van de antidopingregels of van een poging tot overtreding”. De entourage van de sporter wordt geresponsabiliseerd en vervolgbaar. Tegen een ploegarts die niet zelf doping toedient maar dopinggebruik oogluikend toestaat, kan worden opgetreden. Het is nodig dat de omkadering van de sporter aangepakt kan worden. We kunnen dat alleen maar aanmoedigen. Het is een grote stap in de richting van ethisch verantwoord sporten.

De preventieve gezondheidscontroles zijn nieuw. Het zijn onaangekondigde bloedcontroles bij elitesporters. Ze moeten worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van een erkende arts. Het doel van deze controles is een longitudinaal profiel van de sporters opstellen. We kunnen bijvoorbeeld het hematocrietgehalte op verschillende tijdstippen volgen. Bij sporters die volledig conform de regels werken, zullen we vrijwel constante waarden vaststellen. Bij sporters die rare pieken vertonen, kunnen doelgerichte dopingcontroles uitgevoerd worden. Het is de bedoeling dat sjoemelaars er uitgepikt worden. Een sporter kan om gezondheidsredenen op non-actief geplaatst worden. Het longitudinale profiel is belangrijk om doelgerichte dopingcontroles uit te voeren. Aangezien genetische doping er zit aan te komen, biedt het ons de mogelijkheid patroonveranderingen vast te stellen. Het ontwerp van decreet biedt ook hier reeds mogelijkheden om op alle nieuwe opsporingstechnieken in te pikken.

Het ontwerp van decreet bevat voor het eerst bepalingen over toestemming wegens therapeutische noodzaak. Over toestemming wegens therapeutische noodzaak verspreiden de media niet altijd volledig correcte informatie. Een sporter kan net zoals een niet-sporter ziek worden. Een zieke sporter heeft net zoals een niet-sporter recht op de beste behandeling. Een elitesporter die een verboden product toegediend krijgt als remedie tegen zijn ziekte, moet vooraf aan een commissie van onafhankelijke artsen de toestemming vragen. Die commissie oordeelt op basis van het medisch dossier van die sporter of en hoe lang de verboden medicatie toegediend mag worden. Een aantal internationale federaties controleert deze dossiers niet altijd honderd percent correct. De Vlaamse expertencommissie laat alle dossiers door drie onafhankelijke artsen beoordelen vooraleer toestemming te verlenen aan een sporter om een bepaalde verboden stof te gebruiken. De decretale verankering is een belangrijk punt. De WADA-code verplicht dat overigens.

Nieuw is dat dit ontwerp van decreet sporters onderverdeelt in twee groepen. De elitesporters zijn de profsporters en de sporters die geselecteerd worden voor internationale competities in de hoogste categorie. De breedtesporters zijn eigenlijk de rest: amateur-wielrenners, eliterenners zonder contract, voetballers uit derde nationale enzovoort. Het zijn geen sporters van hoog nationaal of internationaal niveau.

De elitesporters moeten aan een aantal verplichtingen voldoen. Ze moeten duidelijke en actuele verblijfsgegevens doorgeven aan de administratie om onaangekondigde doping- of preventieve gezondheidscontroles te kunnen uitvoeren. We voeren nu ook controles uit buiten wedstrijden zonder te beschikken over de actuele verblijfsgegevens van de sporter. De arts meldt zich al te vaak onverrichterzake aan.

Het WADA wil dat alle dopingcontroles zowel binnen als buiten wedstrijdverband onaangekondigd gebeuren. Dit betekent dat de sporter onder toezicht moet blijven vanaf de oproep tot dopingcontrole tot wanneer het staal is afgenomen. We mogen geen telefonische afspraken maken. Om WADA-conform te zijn moeten we met lokalisatieformulieren werken. Op die manier wordt elke vorm van manipulatie uitgeschakeld. Wie negatief wil testen op een epostest, heeft aan tien seconden zonder toezicht genoeg om zijn staal te manipuleren en alle eposporen uit zijn urine te wissen.

Dopingcontroles zullen op elk moment kunnen gebeuren. Bepaalde stoffen zijn immers maar enkele uren opspoorbaar. De controles verlopen altijd onder de verantwoordelijkheid van een erkende controlearts, eventueel bijgestaan door een controledeskundige. We moeten de chaperonnering invoeren. Er wordt één persoon aangewezen per sporter. Hij roept de sporter op tot dopingcontrole en houdt toezicht. Het ontwerp van decreet volgt ook op dit punt de internationale trends.

De mogelijkheid moet bestaan om Vlaamse elitesporters die in het buitenland verblijven te controleren. We moeten ze op elk moment en overal ter wereld kunnen controleren.

De controlearts, die altijd verantwoordelijk is voor de dopingcontrole en de preventieve gezondheidscontroles heeft nog altijd geen politionele bevoegdheid. Dat hoeft niet. De controlearts heeft wel toegang tot alle plaatsen en lokalen van sportmanifestaties en tot kleedkamers. Huiszoeken uitvoeren kan alleen samen met de politie en op basis van een machtiging van een onderzoeksrechter. Het nieuwe aspect is dat huiszoeken samen met de politie worden uitgevoerd. Een huiszoeking verschilt grondig van een thuiscontrole buiten competitie. Het huis

wordt volledig onderzocht op de aanwezigheid van verboden substanties. Bij problemen kan een controlearts steeds bijstand vragen van de politie.

Een controlearts schrijft zijn bevindingen neer in een pv. Het ontwerp van decreet bevat twee kleine maar belangrijke wijzigingen op dit punt. Het pv van monsterneming wordt niet alleen in het Nederlands opgesteld. Dat zorgde voor heel wat problemen wanneer buitenlandse sporters werden gecontroleerd. Ze dienden immers een document te tekenen waarvan ze niets begrepen. Het pv van monsterneming wordt uitgebreid met een Franse en een Engelse vertaling. Dat zijn de twee internationale sporttalen. Het zal dopingcontroles bij buitenlandse sporters vlotter laten verlopen. Het pv draagt daarnaast bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel. Dat versterkt de bewijskracht van het pv.

Aangaande de externe controles zijn er nog onduidelijkheden. Moeten controles van internationale federaties in Vlaanderen gebeuren door Vlaamse erkende controleartsen of mogen ook buitenlandse doping control officers (DCO) die uitvoeren? Eigenlijk bepaalt de World Anti-Doping Code (van het WADA) en dus ook de Unesco-conventie dat bij internationale evenementen internationale federaties eerst de mogelijkheid krijgen om te controleren op doping; pas als zij afzien van controle is het aan de nationale antidopingorganisaties (NADO) om te controleren. De vraag is dus of internationale controles al dan niet door onze controleartsen moeten gebeuren.

Nieuw is dat niet alleen de sporter in beroep kan gaan tegen een beslissing maar ook de Vlaamse Regering, en, bij de elitesporters, ook de federaties, het WADA of de internationale federatie. Een overtreding van een elitesporter zal dus beoordeeld worden door het disciplinaire orgaan van de federatie met een beroepsmogelijkheid bij het Tribunal Arbitral du Sport (TAS) in Zwitserland. Een overtreding van een breedtesporter wordt beoordeeld door de disciplinaire commissie van de Vlaamse Gemeenschap, de disciplinaire raad van de Vlaamse Gemeenschap en dan kan de sporter beroep aantekenen bij de Raad van State. De huidige procedure blijft dus gehandhaafd. Kan de federatie of de Vlaamse Regering ook beroep instellen tegen een beslissing van de Raad van State? Als dat niet het geval is, ontstaat een nieuwe ongelijkheid in de disciplinaire afhandeling van de elite- en breedtesporters en tussen de partijen die beroep kunnen instellen.

Het ontwerp richt een expertencommissie risicovechtsporten op. Het doel is om alle risicovechtsporten op dezelfde manier te behandelen. Tot enkele maanden geleden gold de wet op het Engelse boksen nog. Daarin werd duidelijk bepaald wat toegestaan was en wat niet. Kickboksen, thaiboksen en andere

nog gevaarlijkere vechtsporten dan het boksen, waren niet gereguleerd. De wet op het boksen is afgeschaft. Nochtans houden risicovechtsporten medische gevaren in. Daarom zal de expertencommissie een kader creëren om die sporten in de meest medisch verantwoorde omstandigheden te beoefenen. Dat staat los van de doping, maar is ook belangrijk.

2. Toelichting door prof. dr. Frank Hendrickx, docent rechtsfaculteit KULeuven

Prof. Dr. Frank Hendrickx: Ik ben uitgenodigd als onafhankelijk deskundige maar ik wil er toch wel bijvertellen dat ik als expert betrokken was bij de voorbereiding van het voorontwerp. Ik heb de administratie en de regering bijgestaan met het zoeken naar de beste juridische oplossing voor een aantal problemen.

In mijn uiteenzetting wil ik stilstaan bij het perspectief van het ontwerp. Het ontwerp past in een brede visie over doping en medisch verantwoord sporten. Sporters hebben vaak de indruk dat ze te veel gedupeerde zijn van het systeem, vandaar de vraag: gedupeerd of gedupeerd?

Een sporter zal disciplinair gestraft worden voor dopinggebruik. Dat is nu zo en zal ook na invoering van de nieuwe regels zo blijven. Die optiek komt uit de WADA-code. Die code organiseert een disciplinair systeem met sportieve sancties, met schorsingen. Het ontwerp zal daar mogelijke geldboetes aan toevoegen. De sancties in de WADA-code worden als streng aanzien: “Aanwezigheid van een verboden stof in het lichaam betekent voor de eerste overtreding twee jaar schorsing, voor een tweede overtreding een levenslange schorsing. Het gebruik of poging tot gebruik van verboden methoden of middelen betekent voor de eerste overtreding twee jaar schorsing, voor een tweede overtreding levenslange schorsing. Weigeren of ontwijken van een monsterneming betekent voor de eerste overtreding twee jaar schorsing, voor de tweede levenslange schorsing.”. De WADA-code stelt zeer principiële, strenge en bijna mechanische straffen op overtredingen van antidopingregels door sporters.

De ‘strict liability’, die men zou kunnen vertalen als de foutloze of risicoaansprakelijkheid, van het internationale dopingrecht, nuanceert een en ander. De rechtspraak van het TAS verdedigt het principe van de ‘strict liability’, maar die risicoaansprakelijkheid speelt vooral bij de sportieve sanctie die de eerlijke competitie, de fair play, in het geding wil brengen. Het TAS gaat ervan uit dat de competitie waaraan een sporter die een verboden stof in zijn lichaam heeft, vervalst is. Dat geldt ook als hij geen schuld heeft aan het in zijn lichaam hebben van die stof, of

niet nalatig is. Daarom oordeelt het TAS dat het automatisch leidt tot een diskwalificatie van die sporter. Er was immers iets mis met de wedstrijd en dat is vastgesteld door medische bevindingen.

De zaken liggen volgens mij – en ik denk dat andere juristen het daarmee eens zullen zijn – anders als het gaat om een uitsluiting, een schorsing of een geldboete. Dan geldt de foutloze risicoaansprakelijkheid niet onverkort maar moet ze genuanceerd toegepast worden. Juristen oordelen doorgaans dat een geldboete of schorsing maar mogelijk is als de sporter ook geacht wordt schuld te hebben. Dat concept komt op een speciale manier terug in de WADA-code. Die code heeft een aantal regels over het bewijzen van dopinggebruik. Anderzijds heeft de code ook de systematiek dat de aanwezigheid van een verboden stof in het lichaam leidt tot een uitsluiting tenzij de sporter kan aantonen dat hij geen schuld had. Dat is bijna de uitzondering op het vermoeden van onschuld.

Belangrijk is dus de bewijslast. De bewijsvoering in het ontwerp vloeit voort uit de wijze waarop de WADA-code is opgesteld. Er zijn twee aspecten aan het bewijsprobleem. Een systeem van principiële schuldverklaring tenzij de sporter zijn onschuld kan aantonen, vergt testsystemen van sluitende validiteit. Een belangrijke zaak in de rechtspraak inzake antidopingrecht is de zaak Modahl. Dat is een Britse 800-meterloopster die in de jaren negentig positief test tijdens een Europees atletiekkampioenschap. Ze had buitensporige waarden van een bepaald hormoon in haar lichaam, namelijk testosteron. De waarden waren zo hoog dat mevrouw Modahl medisch gezien bijna zeker een vorm van ovariële kanker had. Na onderzoek bleek dat er iets misgelopen was met de bewaring van het staal. Ook vandaag leidt de bewaring van stalen nog tot discussie.

Dat impliceert de vraag hoe doping te definiëren, hoe dopingpraktijk te definiëren. De discussie evolueert dus van medische vaststellingen naar juridische vragen. Kan een staal, waarvan de validiteit ter discussie staat, gebruikt worden om een sporter voor een paar jaar te schorsen? Dat is een juridische vraag. Dat debat zal blijven.

De omkering van de bewijslast – schuldig tot de sporter kan bewijzen geen schuld te hebben aan het product in zijn lichaam – zal tot absurde verdediging leiden. Een voorbeeld is dat een sporter argumenteert te veel testosteron in het bloed te hebben omdat hij de avond ervoor te veel seks heeft gehad. De zaak Meca-Medina is in de pers geweest omdat de atleten de verboden stoffen verklaarden door het ongecastreerde varkensvlees dat ze gegeten hadden. Wetenschappelijk is dat blijkbaar een argument voor bepaalde waarden van nandrolon. Het juridische argu-

ment wordt dus terug aangevuld met wetenschappelijke en medische argumenten. De bewijsvoering in de WADA-code gaat uit van de aannemelijkheid van een dopingpraktijk. Het ontwerp wijzigt dat niet. 'Strict liability' betekent dus niet automatisch een schorsing; er zijn uitwegen als de sporter kan aantonen dat hij geen schuld heeft of niet nalatig is.

Sporters worden ook strafrechtelijk veroordeeld. Het ontwerp sluit aan bij de opties die in 1991 genomen zijn en geeft een zekere immuniteit op strafrechtelijk vlak, maar in zeer beperkte mate, namelijk aan sporters die de dopingovertreding begaan in het kader van de deelname of voorbereidingen aan sportmanifestaties. Bij een aantal strafrechtelijke zaken gaat het voornamelijk over de zogenaamde strafuitsluitende verschoningsgrond, een optie die het ontwerp opnieuw neemt. De strafuitsluitende verschoningsgrond bepaalt dat een sporter die kan aantonen dat hij doping heeft genomen maar enkel ter voorbereiding of bij het uitvoeren van sportieve prestaties, uitsluitend in het kader van het ontwerp disciplinair gestraft zal worden. Het geldt alleen voor de sporter en voor mogelijke straffen die passen in het ontwerp.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State zegt daarover dat de decreetgever geen afbreuk kan doen aan de federale drugwet van 24 februari 1921, die handelingen die het ontwerp als doping beschouwt, nog eens strafbaar maakt. De federale drugwetgeving blijft een volledige vervolgings- en bestrafingsvrijheid behouden. De decreetgever kan daar geen afbreuk aan doen en dat is trouwens nooit de bedoeling geweest.

Dat betekent met andere woorden dat iemand strafrechtelijk immuun wordt binnen dit decreet zonder strafrechtelijk immuun te worden binnen de drugswet van 1921. Zo iemand kan tuchtrechtelijk gestraft worden door de Vlaamse Gemeenschap en daarnaast nog een keer correctioneel veroordeeld worden, niet op grond van dezelfde wetsbepaling, maar op grond van dezelfde handeling, die immers constitutief kan zijn voor een federaal misdrijf.

Het arbeidsrechtelijke aspect hebben we niet behandeld. Dat is voornamelijk een federale materie, maar we mogen niet vergeten dat binnen het arbeidsrecht ook sprake is van arbeidsgeneeskunde en een aantal regels. Dat is in het bijzonder het geval voor sporten die beoefend worden in ploegverband. Daarin wordt immers vaak in het kader van een arbeidsovereenkomst gewerkt. Welnu, het arbeidsrecht wil niet de ratrace organiseren, maar integendeel bekomen dat mensen op een gezonde manier werken. Een ludieke maar juridisch toch interessante vraag is of de Ronde van Vlaanderen wel legaal is. In het arbeidsrecht staat immers ook het recht op rustpauzes. Men mag geen zes uur of langer aan één stuk tewerkgesteld

worden. Technisch gezien mag de arbeidsinspectie dus de Ronde van Vlaanderen stilleggen.

Het is derhalve duidelijk dat niet alle arbeidsrechtelijke regels evident kunnen worden overgezet. De arbeidsgeneeskunde is er, binnen het federale arbeidsrecht, op gericht om mensen gezond aan het werk te houden, en dus ook professionele sporters gezond aan de sport te houden. Dat betekent dus onder meer dat de sporter niet aan een sport mag worden blootgesteld die hij niet aankan, wat meteen verantwoordelijkheid legt bij de betrokken artsen, die eventueel het statuut van arbeidsgeneesheer hebben. Dit soort verantwoordelijkheid concurreert met het voorliggende ontwerp, dat eigenlijk niet over het arbeidsrecht gaat.

Het ontwerp brengt de sportarts binnen de sfeer van zijn toepassingsgebied, met name wanneer men spreekt over de begeleider, iemand die met raad en/of daad de sport bijstaat. In de medisch-juridische literatuur zal men voornamelijk zeggen dat de rol van de sportarts, die nog geen officieel statuut heeft in Vlaanderen, vooral medisch-deontologisch moet ingevuld worden. In een aantal richtlijnen van de Orde van Geneesheren wordt aangenomen dat de rol van de sportarts past binnen zijn therapeutische vrijheid. Als hij meent dat het toedienen van een bepaald product de persoon, die toevallig sporter is, gezonder maakt en als het neveneffect daarvan zou zijn dat hij beter kan sporten, dan zij het zo. Het blijft in dat geval de medisch-therapeutisch meest verantwoorde beslissing. Er is met andere woorden sprake van een deontologisch probleem, dat ook aandacht verdient en waar de decreetgever op dit ogenblik nog van zou moeten kunnen en mogen uitgaan.

Een sporter wordt niet alleen medisch en arbeidsrechtelijk maar ook sociaal gestraft. Zo kom ik bij de vraag: hebben we juridische of niet-juridische vragen? Ik ga het niet echt hebben over de rol van de media, maar men zou kunnen zeggen: ook daar heeft de overheid een rol te spelen via informatie- en promotiecampagnes en zo verder. Het zijn misschien niet altijd strikt juridische oplossingen die men moet geven. Ik merk wel dat er in de media steeds meer aandacht is voor de problematiek van de doping in de sport. Dat betekent dat het maatschappelijke, sportieve debat enorm gejuridiseerd wordt. Er zal hoe langer hoe meer aandacht moeten komen voor de rechtsbescherming van sporters.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State had nu net over deze twee punten bijzondere opmerkingen. Hij had een opmerking over de rol van de Raad van State nadat de disciplinaire organen van de Vlaamse Gemeenschap, commissie en raad, hun uitspraken hebben gedaan over de tuchtsanctie van

een sporter. Omdat het gaat over organen van actief bestuur, kan men naar de afdeling Administratie van de Raad van State gaan voor een uiteindelijk beroep. Op grond van rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en van het Grondwettelijk Hof, stelt de Raad van State dat men in beroep moet kunnen gaan bij een rechter die toetst met volle rechtsmacht, met name nadat de sporter behandeld is geweest als elitesporter binnen de disciplinaire organen van zijn sportvereniging, en nadat hij eventueel beroep heeft ingesteld bij het TAS in Lausanne.

Het standpunt van de Raad van State valt juridisch in te kleden maar heeft nog geen sluitende oplossing gevonden binnen de rechtspraak, noch binnen het Grondwettelijk Hof, noch binnen de afdeling Administratie van de Raad van State, noch binnen het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, waarnaar het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State verwijst. De Raad van State maakte de opmerking dat men zich moet bezinnen over de vraag welke de toetsing is die rechters hier doen. Zo plaatste de Raad van State bedenkingen bij de toetsing die de Zwitserse rechtbanken over het TAS-uitspraken doen.

De opvatting is hier, dat wanneer het TAS een eindoordeel heeft gemaakt over een tuchtsanctie, de sporter of zelfs een federatie naar de Zwitserse rechtbank kan stappen om daar rechtsherstel te vragen, wanneer men bijvoorbeeld van oordeel is dat hier een subjectief recht geschonden is, bijvoorbeeld het recht op arbeid van de sporter. Dan is het mijns inziens zo dat de Zwitserse rechter, zich conformerend naar artikel 6 van het EVRM, namelijk de verplichting te toetsen vanuit de rechtsbescherming eerlijk proces, een toetsing moet doen met volle rechtsmacht en dus de TAS-uitspraak eventueel moet vernietigen, afhankelijk van de opties die binnen dat rechtssysteem openstaan.

Hetzelfde geldt, wat mij betreft, nadat iemand veroordeeld is geweest door de disciplinaire raad Medisch Verantwoord Sporten en een beroep wil instellen bij de afdeling Administratie van de Raad van State in België. Hij kan in een dergelijk geval vorderen dat een beslissing van de disciplinaire raad wordt vernietigd. Mijns inziens is het niet noodzakelijk – en daar wijk ik af van de opvatting van de afdeling Wetgeving van de Raad van State – dat de Raad van State dan zelf een eigen discretieoordeel moet voeren over de hoogte van de straf. Ik denk eerder dat de Raad van State, afdeling Administratie, gehouden is te stellen dat de disciplinaire uitspraak wordt vernietigd, zodat het dossier terug gaat naar de disciplinaire raad, die vervolgens opnieuw zal moeten oordelen, rekening houdend met de regels van het recht.

Wat ik zeer belangrijk vind is dat het ontwerp een

totaal vangnet vastlegt. Voor een aantal onderdelen wordt het onderscheid gemaakt tussen elite- en breedtesport, met name voor tucht en TTN. Het is spijtig maar ergens ook goed dat nu in het nieuws is dat het parket van Kortrijk mensen van tweede en derde garnituur op het spoor is. Het is juist de bedoeling van overheid en decreetgever om ervoor te zorgen dat de hele breedte van de Vlaamse sport gezonder en zuiverder wordt. Voor mij moeten het niet altijd de grote vissen zijn, die de media misschien graag aan de haak slaan. Het zijn de kleinere netwerken, die misschien niet zo klein zijn, die blijkbaar met grote problemen zitten. Als jurist kan ik alleen maar toejuichen dat het totale vangnet in het ontwerp gehandhaafd blijft, rekening houdend met het feit dat we de WADA-principes voor de elitesporters principieel hebben gehouden en geharmoniseerd gaan toepassen voor de breedtesport.

3. Toelichting door de heer Guido De Croock, lid van de disciplinaire commissie Medisch Verantwoord Sporten en voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Dendermonde

De heer Guido De Croock: Ik geef een overzicht van het tuchtrecht in het ontwerp vanuit de invalshoek van de praktijk, zowel wat de breedte- als de elitesporter betreft.

Om het heden te kunnen begrijpen moeten we eerst terug naar het verleden. Vroeger waren er verschillende regelgevingen. De Vlaamse Gemeenschap had haar eigen decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. Elke federatie had zijn eigen regelgeving inzake dopingbestrijding. De internationale federaties hadden hun regels inzake dopingbestrijding. De begrippen dekten niet steeds dezelfde lading. De sancties waren verschillend maar ook de lijsten van verboden stoffen. Het is nog niet zo lang geleden dat een bepaalde stof een bepaalde grenswaarde kreeg in de lijst van de internationale federatie, terwijl zij in de lijst van de Vlaamse Gemeenschap anders werd omschreven. Er was dus veel tegenstrijdigheid in de reglementeringen, wat uiteindelijk leidde tot een niet-transparant dopingbeleid op internationaal vlak. Als regelgeving en straffen van land tot land verschillen is het immers heel moeilijk om iedereen transparant en op gelijke wijze te be-rechten.

Daar kwam nog het feit bij dat sommige uitspraken slechts een beperkte territoriale werking hadden. Sommigen herinneren zich allicht het geval van een geschorste wielrenner die toch aan een wedstrijd kon deelnemen door aan de Waalse kant van de weg te rijden. Het is de verdienste van de WADA-code, waar de internationale federaties en de regeringen zich unaniem achter schaarden zoals blijkt uit het

akkoord van Kopenhagen van 2003, om te streven naar harmonisatie. Die WADA-code kreeg bindende kracht door de Unesco-conventie tegen dopinggebruik van 2005, waar op verdragsrechtelijk vlak een aantal principes werden vastgelegd.

De belangrijkste doelstelling van de WADA-code is een transparant en uniform internationaal dopingbeleid waarin de sancties dezelfde zijn voor alle sporters. De maatregelen moeten universele werking hebben, zodat de net aangehaalde toestanden vermeden worden. Er wordt nu voortaan gegaan naar wederzijdse erkenning van dopingsancties die door de diverse organen werden uitgesproken.

De disciplinaire sancties in het ontwerp liggen in tegenstelling tot het decreet van 1991 niet meer vast. Ze zullen door de regering worden bepaald in overeenstemming met de WADA-code. De achterliggende bedoeling is duidelijk.

Wie bezig is met dopingbestrijding op internationaal vlak, weet dat misschien aanpassingen nodig zullen zijn naarmate de WADA-code zal worden toegepast. Onder meer wat betreft de straffen zijn wellicht aanpassingen te verwachten. Men heeft deze bevoegdheid toegekend aan de Vlaamse Regering om soepele aanpassingen mogelijk te maken wanneer de WADA-code wordt gewijzigd.

De straffen zijn streng. Er is weinig variatie in de strafmaat. Twee jaar schorsing bij een eerste overtreding en levenslange schorsing bij herhaling. In vergelijking met het huidige decreet is uitstel niet langer mogelijk.

De bedoeling van de WADA-code is heel duidelijk. Als wij vernemen dat een Italiaanse of een Amerikaanse wielrenner door zijn nationale dopingorganisatie wordt bestraft, dan is het voor iedereen die begaan is met dopingbestrijding een geruststelling dat er zo weinig variatie is. Veel variatie in de strafmaat is niet erg indien alle straffen uitgesproken worden door hetzelfde college. Er zijn echter strenge en milde rechters. Men vreest zogenaamde homedecisions. Een rechter probeert altijd onafhankelijk te zijn, maar kan in een situatie terecht komen dat hij een wereldkampioen van zijn land twee jaar op non-actief moet zetten. Het gebrek aan variatie in sancties is dan een beveling.

De WADA-code krijgt kritiek vanwege een gebrek aan flexibiliteit. Het is echter het ene of het andere: een transparant dopingbeleid dat iedereen op dezelfde manier beoordeelt doordat de straffen niet variabel zijn of een beleid dat flexibele sancties mogelijk maakt.

In tegenstelling tot vroeger maakt de nieuwe

WADA-code geen onderscheid naargelang de aard van het verboden middel. Het oude UCI-reglement (Union Cycliste Internationale) maakte een onderscheid tussen lichte verboden stoffen als efedrine en zware verboden stoffen zoals epo. Elke overtreding zal, onafgezien het product, gelijk bestraft worden.

Er wordt ook geen onderscheid meer gemaakt naargelang de aard van de sport. Men vraagt zich niet af of cannabis nemen stimulerend werkt voor een voetballer. Voortaan gelden dezelfde straffen voor iedereen ongeacht de sport. Het is zo goed als een automatisme. Er is weinig beoordelingsvrijheid, maar men schept een heel transparante omgeving waarbinnen recht gesproken kan worden.

Afwijking is mogelijk op basis van uitzonderlijke omstandigheden. De sporter moet kunnen bewijzen dat hem geen schuld of nalatigheid treft. In de rechtspraak van het TAS wordt dat heel strikt en exceptioneel beschouwd. Ik geef een recent voorbeeld. Een sporter erkent dat zich in zijn lichaam een bepaalde verboden stof bevindt. Hij is in beginsel schuldig. Deze stof is, volgens de sporter, in zijn lichaam terechtgekomen doordat zijn apotheker een product heeft bereid in een houder gecontamineerd met een verboden stof. Als de sporter een attest indient van de apotheker die deze contaminatie niet uitsluit, verworpt het TAS het attest. Het TAS vraagt een bewijs van contaminatie. Mogelijke contaminatie volstaat niet. De sporter moet het bewijs leveren van de uitzonderlijke wijze waarop de stof in het lichaam is gekomen.

Inzake disciplinaire vervolging is het uitgangspunt het onderscheid tussen breedtesporter en elitesporter. Een elitesporter is een sporter wiens sport valt onder de verantwoordelijkheid van een erkende internationale sportvereniging en die van internationaal niveau is, ofwel zijn hoofdactiviteit ervan maakt ofwel geselecteerd is voor olympische of paralympische spelen, ofwel ploegsporters in competitie waarvan de meerderheid voldoet aan een van de hierboven vermelde gevallen.

Als de meerderheid van de ploeg een hoofdactiviteit uitoefent als sporter, zullen de andere leden van de ploeg ook als elitesporter worden beschouwd. Een jonge speler in een voetbalclub uit eerste klasse, die niet tot de kern behoort maar door blessures van anderen een kans krijgt in het eerste elftal, die misschien nog studeert en niet professioneel met voetbal bezig is, zal door het feit dat hij in een ploegsport aantreedt waarvan de meerderheid professionele voetballers zijn, ook als elitesporter beschouwd worden. Al de anderen zijn breedtesporters.

Het onderscheid is van groot belang voor de vervolging. Iedereen zal op de hoogte gebracht worden

door middel van een aangetekende brief wanneer hij als elitesporter zal worden beschouwd. Dat wordt een niet te verwaarlozen administratieve inspanning voor een aantal federaties. Ze moeten de informatie ontvangen en doorspelen.

Het tuchtrecht voor de breedtesporter verandert weinig. De disciplinaire commissie en disciplinaire raad bestaan uit drie leden en drie plaatsvervangers. De voorzitter is advocaat of magistraat. Voorts nemen één arts en één jurist zitting. Beroep bij de disciplinaire raad heeft schorsende werking. Het beroep kan uitgaan vanwege de sporter of de Vlaamse Regering. De schorsende werking aanvaarden wij als normaal. Het is echter een afwijking. De WADA-code bepaalt dat beroep geen schorsende werking heeft.

Het tuchtrecht voor elitesporters voorziet in behandeling door onafhankelijke, op basis van het decreet erkende op te richten, disciplinaire organen in de federaties. De federaties moeten dus een disciplinair orgaan oprichten en moeten dat laten erkennen. Verschillende federaties kunnen één gezamenlijk orgaan oprichten en laten erkennen. Dat is bedoeld voor kleine federaties die niet in staat zijn zelf een eigen tuchtraad op te richten.

Belangrijk is de beroepsmogelijkheid bij het TAS. Als een tuchtorgaan kennis neemt van een doping-overtreding van een elitesporter, roept het de elitesporter op. De elitesporter kan bij het TAS in beroep gaan tegen de beslissing net zoals de Vlaamse Regering, een nationale of internationale sportfederatie, WADA en het IOC.

Het beroep van een elitesporter heeft geen schorsende werking. Het reglement van verschillende internationale federaties bepaalde vroeger al dat beroep geen schorsende werking heeft. Men wou vermijden dat sporters uit dilatoire overwegingen in beroep gaan. Sporters die in beroep gaan bij het TAS kunnen het TAS, gezien de omstandigheden en de aangevoerde middelen, vragen de beslissing voorlopig te schorsen.

In het huidige decreet moet een federatie die doping wil bestrijden daarvoor een erkenning aanvragen. Er is maar één federatie die dat gedaan heeft. De Belgische Wielrijdersbond heeft dat gedaan naar aanleiding van een bepaald dossier. Door dit ontwerp van decreet en de WADA-code worden federaties verplicht om elitesporters te bestraffen. Ze zullen nu een erkenning moeten aanvragen. Ze kunnen het niet langer overlaten aan de Vlaamse Gemeenschap. Ze moeten zelf hun verantwoordelijkheid dragen. De erkenning is onderworpen aan een aantal voorwaarden. Die voorwaarden zijn niet onmogelijk. Men moet bijvoorbeeld een eerlijk proces garanderen.

Bij de erkenningsvoorwaarden staat echter niets over de taal van de procedure. Het ontwerp van decreet bepaalt wel dat wie het Nederlands niet machtig is, zich kan laten bijstaan door een tolk. Mag ik daaruit afleiden dat de voertaal altijd Nederlands is? Ik hecht daar belang aan omdat een aantal sportbonden nog unitair georganiseerd zijn. De commissie van de Koninklijke Belgische Voetbalbond die dopinggebruik bestraft in Wallonië is paritair samengesteld. Ik vind het jammer dat in de erkenningsvoorwaarden niets wordt gezegd over de taal.

Bij afwezigheid van erkenning kunnen dwangmaatregelen worden opgelegd, zoals opgesomd in artikel 50, §1. Het kan gaan om een aanmaning om zich in regel te stellen, om geldboetes, om een verbod van de regering om nog sportmanifestaties te organiseren. De dwangmaatregelen kunnen ver gaan en zullen zeker efficiënt zijn. In het ontwerp staat dat de erkenning ingetrokken kan worden. Zonder erkende federatie kan de elitesporter echter niet worden gestraft. Voorheen was dat geen probleem, als de federatie niet erkend was, vervolgde de disciplinaire commissie van de Vlaamse Gemeenschap. Het ontwerp verandert de bevoegdheden van de disciplinaire commissie en de raad. Ze zijn niet langer bevoegd voor elitesporters.

In Frankrijk neemt L'Agence Française de Lutte Contre le Dopage de taken van de federatie over als die in gebreke blijft. In Frankrijk zijn de federaties ook verantwoordelijk voor straffen, maar hun beslissingen, zowel in eerste aanleg als in beroep, zijn aan termijnen gebonden. Als die termijnen overschreden worden, neemt het agentschap over. Tegen de beslissing van dat overheidsorgaan is beroep bij de Raad van State mogelijk.

In Vlaanderen is een extra paragraaf in het ontwerp een mogelijke oplossing. Onder artikel 50, §3, zou dan staan: "Wanneer de sportvereniging in gebreke blijft een interne tuchtregeling te organiseren overeenkomstig artikelen 34 en 35 of wanneer de erkenning wordt ingetrokken, zullen de disciplinaire organen in artikelen 32 en 33 van het decreet tijdelijk de tuchtrechtelijke vervolging van de personen als bedoeld in artikel 34, §2, van de sportvereniging overnemen, op kosten van de sportvereniging, tot de sportvereniging zich in regel heeft gesteld."

Dat lost een aspect op, er is een orgaan dat de taak kan overnemen. Er blijven andere problemen bestaan. Als de federatie de straf uitspreekt, kan de regering beroep aantekenen. De regering kan ook beroep aantekenen tegen een beslissing van de commissie over een breedtesporter. Ook het WADA, het IOC en de internationale federatie kunnen beroep aantekenen als de federatie straffen oplegt. Hoe zal dat worden geregeld als de beslissing genomen

wordt door de disciplinaire commissie of raad voor de elitesporter? Een mogelijke oplossing is een toevoeging aan artikel 50, §3: “In dat geval wordt de einduitspraak vermoed te zijn overgenomen door de sportvereniging en ze is om die reden vatbaar voor beroep bij het TAS, op dezelfde wijze als zou ze van de sportvereniging uitgaan.”.

Die toevoeging ligt in de lijn van een recente uitspraak van het TAS, van 23 mei 2007. Een uitspraak van de disciplinaire commissie van de Vlaamse Gemeenschap werd niet aanvaard door de internationale federatie. Die federatie tekende beroep aan. Het TAS stelde dat een internationale federatie niet in beroep kan gaan tegen de beslissing van de disciplinaire commissie, maar ook dat in de internationale sportieve orde mag worden aangenomen dat de federatie de besluiten van de commissie overneemt. De internationale federatie tekende dus eigenlijk beroep aan tegen de besluiten van de federatie. Het TAS verklaarde het beroep ontvankelijk en deed uitspraak.

Er zijn allicht andere oplossingen mogelijk, maar ook bij dopinggebruik door elitesporters in niet-erkende federaties moeten straffen mogelijk zijn.

Het beroepsorgaan tegen een uitspraak van een nationale federatie is het TAS te Lausanne. Het TAS maakt een onderscheid tussen de gewone arbitrage en de beroepsprocedure tegen de beslissing van een federatie of sportvereniging. Het is eigenaardig maar in de beroepsprocedure wordt de federatie die de beslissing nam als partij aanzien. Het is alsof een rechter in beroep partij wordt. Als een beslissing van de Belgische Wielrijdersbond aangevochten wordt, is hij partij bij het TAS. Dat is niet onbelangrijk, onder meer voor de kosten.

Er zijn drie arbiters; elke partij duidt een arbiter aan en de voorzitter wordt aangeduid door de voorzitter van de arbitragekamer voor beroep. De voorzitter van de arbitragekamer voor beroep heeft een meer regulerende en organiserende functie. Hij stelt in een brief aan de andere arbiters een aantal voorzitters voor. Meestal zijn er geen bezwaren, waarna de voorzitter aangeduid wordt. Als partijen akkoord zijn of als het TAS het wenselijk acht, bijvoorbeeld als spoed vereist is, kan er ook maar één arbiter zijn. Voor de Ronde van Frankrijk heeft één arbiter beslist of een ploeg al of niet mocht deelnemen.

Wereldwijd zijn er 236 arbiters, waaronder 109 Europeanen en drie Belgen. De arbiters worden benoemd door de Conseil International de l'Arbitrage en matière de Sport (CIAS). Het federale gerechtshof in Zwitserland oordeelde dat een aanduiding door het IOC problemen kon geven inzake onafhankelijkheid. Het IOC kan immers zelf zaken aanbrengen bij het TAS. CIAS is onafhankelijk van het IOC.

Een vijfde van de arbiters wordt voorgedragen door het IOC, een vijfde door internationale federaties, een vijfde door nationale olympische comités, een vijfde door vertegenwoordigers van atleten en een vijfde zijn onafhankelijk.

De beroepsprocedure voor het TAS is een snelle procedure met strikte termijnen. De partijen moeten hun middelen schriftelijk uiteenzetten. In de regel volgt een uitspraak binnen de vier maanden. De conclusies worden wel uitgewisseld, maar er zijn geen naconclusies mogelijk. Het is een volledig onderzoek van de feiten en het recht. Het TAS trekt zich dus niets aan van alle onregelmatigheden in eerste aanleg. Het TAS neemt meestal een nieuwe beslissing maar kan de zaak ook terugverwijzen om bijkomende onderzoeksdaden te verrichten.

Meestal wordt er een hoorzitting georganiseerd, bij voorkeur in Lausanne. Uitzonderlijk kan die ook op andere plaatsen doorgaan. De voorzitter beslist daartoe na consultatie van de partijen. Het TAS heeft al meermaals zitting gehad in Brussel, als het een Vlaamse sporter betrof, zelfs met buitenlandse arbiters. Als getuigen gehoord moeten worden, kan dit een reden zijn voor het TAS om zich te verplaatsen, maar dat is uitzonderlijk. De arbiters kunnen als ze voldoende inlichtingen hebben, beslissen geen zitting te houden. In dopingzaken wordt meestal een zitting gehouden en de sporter gehoord. Als de sporter echt een hoorzitting wil, komt die er meestal.

Partijen kiezen de proceduretaal: Frans of Engels. Als partijen het niet eens zijn, beslist de voorzitter van het college of als die niet aangeduid is, de voorzitter van de kamer van beroep. Partijen kunnen samen beslissen een andere proceduretaal te kiezen, mits het arbitragecollege akkoord is. Het college kan vertaling vragen van alle stukken en partijen kunnen zich op eigen kosten laten bijstaan door een tolk. Het is al gebeurd dat een zaak van de wielrijdersbond in Brussel in het Nederlands behandeld werd door één arbiter.

De kost van arbitrage is ook een van de gevoelige punten. Vroeger waren alle beroepsprocedures in disciplinaire zaken gratis behalve een rolrecht van 500 Zwitserse frank. Het gevolg daarvan was dat ook amateursporters naar het TAS gingen. Ze moesten er wel even voor naar Zwitserland, maar ze hoefden alleen hun advocaat te betalen. De arbiters hoefden ze niet te betalen. Dus werden er vele beroepen bij het TAS ingesteld tegen de beslissingen van nationale federaties, die beslisten in dopingzaken. Het TAS heeft dan vastgesteld, mede omdat het voetbal erbij was gekomen, dat het niet langer mogelijk was om alle beroepen tegen beslissingen van nationale federaties daar te ontvangen. En dus werd besloten dat de kosteloosheid enkel nog zou gelden voor de

beroepen in disciplinaire zaken met internationaal karakter. Anders werd het een betalende zaak.

Met het nieuwe ontwerp van decreet kan een beroep van een elitesporter tegen een beslissing van zijn nationale federatie – als zijn hoofdactiviteit sport is en alleen de beroepssporter en de nationale federatie partij zijn in het geschil – niet kosteloos worden behandeld. Het ligt anders als een sporter door zijn nationale federatie wordt vrijgesproken en de internationale federatie in beroep gaat. Dan zou de zaak kosteloos kunnen zijn. Dat is een belangrijk punt, omdat de kosten zo hoog oplopen. Ze omvatten 500 Zwitserse frank griffierecht, de administratiekosten voor het TAS, de kosten en erelonen voor de arbiters aan een uurtarief van 250 Zwitserse frank. De kosten van de arbiters kunnen sterk oplopen, aangezien er ook hotel-, overnachtings- en vliegtuigkosten in vervat zitten, net als de forfaitaire kosten voor hun verblijf dat doorgaans drie dagen duurt. Voor een arbitrage moet men op een 3000 tot 4000 euro ereloon rekenen per arbiter. Daartegenover staat dat de beslissingen van het TAS uitvoerig gemotiveerd zijn en dat men kwaliteit probeert te leveren.

De griffie bepaalt de provisie en elke partij moet de helft betalen. Bij gebrek aan betaling door een partij, kan de andere partij het andere deel betalen. Volgt geen betaling van de provisie dan wordt het beroep vermoed te zijn ingetrokken. Men moet zodoende een provisie betalen en als dat niet gebeurt, kan de zaak niet doorgaan.

Het college maakt uit wie de kosten draagt van de arbitrage en hoe de kosten verdeeld zullen worden. Het beginsel impliceert dat de verliezende partij de gerechtskosten draagt. Het college kan echter ook beslissen dat de verliezende partij moet bijdragen in de kosten van advocaat van de winnende partij. Bij de veroordeling en het bepalen van de kosten van de advocaat houdt het college vaak ook rekening met de inkomsten en houding van een partij en natuurlijk ook met de uitslag van de procedure. Het is evenwel gebruikelijk dat bij een procedure van een sporter tegen een internationale federatie elke partij zijn eigen kosten draagt. Het TAS kan daarin vrij billijk zijn.

Ter conclusie moet ik zeggen dat de aanpassing aan de WADA-code meer transparantie brengt inzake het sanctioneren van dopingovertredingen, en inzake de regelgeving met uniforme begrippen en sancties. De rechtspraak van het TAS heeft een belangrijke taak te vervullen omdat ze mondiaal inspirerend blijft en regelgeving uniform moet toepassen zodat de lagere rechtscolleges zich daaraan kunnen spiegelen.

4. Toelichting door prof. dr. Bart Vanreusel en dhr. Jan Korthoutd, respectievelijk voorzitter en lid van de Vlaamse Sportraad

Prof. dr. Bart Vanreusel: Ik zal samen met de heer Korthoutd, die de ondervoorzitster van de sportraad vertegenwoordigt, het standpunt toelichten van de Vlaamse Sportraad over het ontwerp van decreet MVS. Op 17 oktober 2006 bracht de Vlaamse Sportraad een advies ter zake uit op de tekst. De sportraad houdt zich aan dat advies, dat stelde op consultatie van de ontwerpers van het decreet en atleten en artsen. De Vlaamse Sportraad is altijd een groot pleitbezorger geweest van het decreet MVS, dat ondanks zijn sterkte echter continu opfrissing nodig heeft. Wij beseffen wel hoe moeilijk de oefening moet zijn geweest om enerzijds competitieve sportbeoefening in de meest extreme vorm mogelijk te laten en tegelijk daarop toe te zien met de vereiste controle. De Vlaamse overheid heeft er echter toe beslist dat te doen en dan vooral waar het om dopingmogelijkheden gaat.

Algemeen gesproken, kan er over de afstemming van dit decreet op de WADA-code geen discussie bestaan. De Vlaamse Sportraad heeft altijd gevraagd om een goede harmonisering tussen de Vlaamse regelgeving en wat er internationaal geldt. Het WADA is daar de grote voortrekker in.

Het aspect preventie is door de sterke focus op de afstemming enigszins de mist ingegaan in het decreet, terwijl de Vlaamse Sportraad precies dat een essentieel onderdeel vindt van het sportbeleid. Het decreet is daarentegen een sanctionerend antidopingdecreet geworden. Moet preventie in een decreet worden gevat of moet het deel uitmaken van een beleid van federaties, verantwoordelijken, en andere? Medisch verantwoord sporten vraagt ook een positieve benadering met stimulansen voor een gezonde sportbeoefening. Daaraan besteedt het nieuwe decreet allicht te weinig aandacht. Het doel van het decreet is een raamwerk te scheppen voor gezonde en medisch verantwoorde sportbeoefening. Dat mag niet verengd worden tot de dopingproblematiek.

De heer Jan Korthoutd: Ik zal kort de afstemming op de WADA-code toelichten. Er zijn twee punten in de WADA-code waarop de Vlaamse Sportraad nader inging in zijn advies. Het invoeren van de WADA-code in de Vlaamse regelgeving is hoe dan ook een uitstekende zaak met het oog op het zich aligneren op de internationale omgeving. De Vlaamse Sportraad vindt dat Vlaanderen daarin niet mag achterblijven. Toch worden ook een aantal minder goede punten van die code geïntroduceerd in de Vlaamse regelgeving. Zo maakt de WADA-code een onderscheid tussen een lijst van producten die gebruikt wordt bij controles binnen een wedstrijd en een an-

dere lijst die dan wordt gehanteerd bij controles buiten een wedstrijd. Het is dan maar de vraag waar een wedstrijd begint en eindigt en dus ook de controles en welke lijst er wordt gehanteerd.

Een ander punt gaat over de zogenaamde whereabouts van elitesporters of de verplichting die ze hebben om hun verblijfsgegevens aan de administratie door te geven opdat deze controles zou kunnen organiseren buiten wedstrijd. De Vlaamse Sportraad heeft grote twijfels bij de uitvoerbaarheid van dit principe. Naar aanleiding van een ministerieel besluit, geënt op het huidige MVS-decreet, was dat advies al eens gegeven. Het is nooit tot uitvoering gekomen omwille van het feit dat er al een nieuw decreet voorligt. De Vlaamse Sportraad pleit in zijn advies voor redelijkheid en respect en vraagt aan de administratie om geen strengere norm op te leggen dan wat de WADA-code voorschrijft.

De sportraad volgt wel in zekere mate de redenering dat, wanneer er een vermoeden bestaat van fraude of misbruik, er strengere normen kunnen worden opgelegd.

Het advies is gebaseerd op de originele teksten die dus kunnen afwijken van wat nu voorligt in de commissie. Om scheeftrekkingen te vermijden heeft de Vlaamse Sportraad geoordeeld dat voor wat de verblijfsgegevens betreft minderjarige en meerderjarige elitesporters dezelfde verplichtingen hebben.

Prof. dr. Bart Vanreusel: Ik licht nog een aantal concrete punten uit specifieke artikelen toe. Met betrekking tot de ‘therapeutische noodzaak’ in artikel 25 viel de Vlaamse Sportraad over de term ‘vooraf’ in de zinsnede “er dient vooraf toestemming verleend te worden voor het rechtmatig gebruik van een geneesmiddel.”. Dat begrip is niet duidelijk en dus voor interpretatie vatbaar.

Inzake de verblijfsgegevens voor minderjarigen, liet de kinderrechtencommissaris verstaan dat het niet kon dat ook zij hun volledige whereabouts zouden moeten kenbaar maken. Ik respecteer de visie van de kinderrechtencommissaris meestal in verband met sportaangelegenheden, maar in dit geval is de sportraad het niet eens met die visie. De uitzondering lijkt in dit geval niet zinvol. Minderjarigen moeten meer worden beschermd en het gaat niet om onmondige kinderen maar wel om elitesporters die zich zeer zelfstandig handhaven in hun activiteiten en reizen. Wie de stress van internationale wedstrijden aankan, moet ook zijn verblijfsgegevens kunnen meedelen. Dat minderjarigen onder de voltijdse leerplicht vallen, klopt natuurlijk. Maar dat betekent niet dat ze overdag altijd op school zijn. Hun statuut laat toe dat dit niet zo is. Bovendien vindt de sportraad dat wie aan dezelfde disciplines deelneemt, aan dezelfde

voorwaarden moet voldoen en op dezelfde manier moet worden beoordeeld. Verschillende maten kunnen leiden tot concurrentievervalsing. Dit alles impliceert niet dat kinderrechten in de sport niet belangrijk zouden zijn, maar ze moeten op een andere manier in acht worden genomen buiten dit decreet om.

In artikel 30 is er sprake van de onaangekondigde controles en het binnentreden in bewoonde lokalen. Ook daar vraagt de Vlaamse Sportraad om enige redelijkheid bij de toepassing, al is er begrip voor het streven naar een zo waterdicht mogelijke dopingcontrole.

Bij de samenstellingen van de disciplinaire commissie en de disciplinaire raad in artikelen 32 en 33, pleit de Vlaamse Sportraad voor een betere vertegenwoordiging van de sportsector zelf in beide organen, dit bijvoorbeeld door een atleet of ex-atleet of iemand die bevoegd is als topsportcoördinator voor bepaalde disciplines of een begeleider van topsporters, aan de commissie of raad toe te voegen.

De Vlaamse Sportraad staat in het algemeen positief tegenover dit ontwerp van decreet, maar men moet erop toezien dat Vlaanderen niet strenger wordt dan wat de WADA-regeling voorschrijft. De regeling voor whereabouts moet wel voor minderjarige elitesporters gelden en de strafmaat wordt beter niet vastgepind in de regelgeving. Flexibiliteit inbouwen, laat toe gelijke tred te houden met de WADA-code als zich daar wijzigingen voordoen.

Dan is er nog de dubbele dopinglijst. Vlaanderen moet in elk geval in de mate van het mogelijke mee discussiëren op het niveau van WADA en dat dus niet doen op de eigen kleine schaal.

De Vlaamse Sportraad zou ook graag zien dat er meer feitenmateriaal voorhanden zou zijn over het aantal dopingcontroles, over waar, wanneer en de efficiëntie. Hoeveel procedurefouten gebeuren er? Over hoeveel positieve gevallen gaat het? Feitelijke gegevens zijn de basis voor een correcte inschatting van de omvang van het probleem.

Bovendien maakt de Vlaamse Sportraad zich enigszins zorgen over de interpretatieruimte die nog rest en die geen aanleiding mag geven tot juridische discussies. Die ruimte moet zo klein mogelijk worden gemaakt.

Ten slotte is de Vlaamse Sportraad groot voorstander van een debat waarin ook het ethische aspect van medisch verantwoord sporten aan bod kan komen. Ook preventie van doping moet dringend aan de orde worden gesteld naast de bestraffing.

II. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE COMMISSIELEDEN

Mevrouw Laurence Libert: Is er een goed evenwicht gevonden tussen het gelijk behandelen van de jeugdige sporter en de bescherming van die minderjarige sporter die al heel jong meedraait in het topsportcircuit? Worden zij voldoende tegen zichzelf beschermd? Vaak hebben zij de maturiteit nog niet om in te zien wat goed is voor henzelf en worden ze begeleid door mensen die ze graag goed zien scoren.

Zijn de verschillende sportfederaties opgewassen tegen de taken die de decreetgever hen oplegt? Welke garanties zijn er voor het feit dat ze die taken naar behoren zullen vervullen? Zal er geen rechtsonzekerheid bestaan tussen de diverse federaties? Hoe ernstig zullen zij de controles opnemen?

Is er voldoende aandacht voor preventie geweest, vooral ook bij de breedtesporters, waar controles zeer ver kunnen gaan. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de fitnesscentra. Dergelijke sporters worden vaker geconfronteerd met aanbieders van producten. Zijn zij voldoende geïnformeerd over wat kan en wat niet kan? Moet er niet veeleer aan preventie en sensibilisering worden gewerkt in die zin, om repressie te voorkomen?

De heer Johan Deckmyn: Kan de bredere definitie van dopingpraktijken uit artikel 3, 8°, in de internationale context niet voor problemen zorgen?

In het decreet zijn bovendien geen buitenlandse externe controles voorzien, maar er is aangegeven dat men het wel sterk overweegt. Waarom? In het buitenland zijn er voorbeelden waar dat wel allemaal nationaal blijft.

Ik refereer ook even aan professor Hendrickx en het probleem van twee keer veroordeeld te worden voor het gebruik van verboden producten. Dat komt ook in het advies van de Raad van State ter sprake. Zijn hiervoor decretale oplossingen mogelijk?

Klopt het dat een sportarts bij ons geen officieel statuut heeft? Kan dit verder worden toegelicht?

Ik heb ook opgemerkt dat er niet in uitstel bij strafbepaling is voorzien. Moet dit kunnen?

Mag ik ook nog even reageren op wat mevrouw Libert zei over de toegenomen verantwoordelijkheid van de sportfederaties en de vraag of zij hun taak wel aankunnen? Elke elitesporter zal op de hoogte moeten worden gesteld van het feit dat hij dat statuut heeft en de federaties moeten die taak deels opnemen. Dat brengt heel wat extra werk mee. Zal dit ook gebeuren voor spelers die niet aan de voorwaar-

den voldoen of voldoen ze er allemaal aan? Zijn er elitespelers die niet tot een federatie behoren? Is er in deze ook geen rol weggelegd voor Bloso?

Uit het advies van de Vlaamse Sportraad onthoud ik vooral een aantal beschouwingen die mee in de besprekingen kunnen worden opgenomen.

Mevrouw Trees Merckx- Van Goey: Mijnheer Cooman, hoe kan de opdeling tussen controle binnen en buiten wedstrijd worden opgelost? U hebt het daar blijkbaar moeilijk mee. Toch wordt de totale aanpak zelfs met de verschillende lijsten door de andere sprekers als een stap voorwaarts beschouwd en te verkiezen boven alles. Is het haalbaar alsnog met dezelfde lijsten te werken?

Met betrekking tot de definitie van dopingpraktijken is er gezegd dat deze al ruimer is dan wat voor WADA geldt, maar dat deze niet als dusdanig in het voorliggende decreet opgenomen hoeft te worden als stap in de richting van ethisch verantwoord sporten. In die zin zouden veeleer incentives moeten worden gehanteerd, mijns inziens. In 1991 luidde de grote boodschap 'depenaliseren'. Hier heerst er toch nog steeds een sterk sanctionerende en disciplinaire sfeer. Is het dan zo moeilijk om de preventie krachtiger te ontwikkelen?

Ik heb begrepen wat er nieuw is ter zake en hoop dat daarover dan ook duidelijk zal worden gecommuniceerd. Deze boodschap wordt waarschijnlijk best aan de minister meegegeven. Wanneer het decreet in werking zal treden, zal door de regering worden beslist, maar intussen doen zich wel incidenten voor. Welke regelgeving is dan van toepassing? Eenduidige communicatie aan de bevolking is in dit verband niet eenvoudig. Hebt u ter zake suggesties?

Ik meen ook te begrijpen dat voor de controlearts het pv bewijswaarde zou hebben tot bewijs van het tegendeel. Mag ik aannemen dat alle tegenbewijs mogelijk is? Hier gaat het veeleer over tegenbewijs op basis van feiten, veronderstel ik, waardoor men kan bewijzen dat de medische vaststellingen in het pv vals zijn. Klopt dat?

Vindt u het nodig dat ook buitenlandse controle hier kan? Bekennen we dan niet dat er ook nog op een andere manier kan gecontroleerd worden of zelfs dat anderen het beter kunnen? Vlaanderen heeft nochtans een zekere traditie sinds 1991.

Wordt met de oprichting van een expertencommissie risicovechtsporten de leemte op dat vlak opgevuld?

Bij velen leeft het gevoel dat men toch niet twee keer voor hetzelfde gestraft kan worden. Als het toch gebeurt, wordt het veelal toegeschreven aan een of

andere spitsvondigheid, terwijl het er gewoon ingebakken zit. Hoe moeten we daarover communiceren om het draagvlak bij de bevolking en de sporters te vergroten? Wat kan het college van procureurs-generaal doen? Er is een procureur-generaal bevoegd voor de nationale dopingbestrijding. Wordt er met hen gesproken met het oog op eenzelfde aanpak, op meer transparantie, op het nastreven van dezelfde doelstellingen? Zullen de instanties die door het decreet worden opgericht, met hen contact hebben of is dat niet aangewezen? Hetzelfde kan trouwens gezegd worden van de Orde van Geneesheren. Is het nuttig om een paar keer per jaar of thematisch te overleggen? Kunnen de verschillende instanties binnen een bepaalde tijdspanne een punt achter een dossier zetten, zodat het niet blijft aanslepen?

De suggesties die de heer De Croock deed met betrekking tot amendering, kunnen samen met de collega's worden bekeken om te zien of ze effectief als amendement kunnen worden ingediend.

III. ANTWOORDEN VAN DE GENODIGDE SPREKERS

Dr. Hans Cooman: Ik kreeg twee vragen over artikel 3, 8°. Ik denk niet dat we daarmee internationale problemen gaan krijgen. De bedoeling is eigenlijk om niet alleen de sporter met alle schulden en straffen te beladen maar ook de entourage, de begeleiders die aanzetten tot het gebruik van doping. Misschien gaan we daar iets verder in dan andere landen maar we moeten nog afwachten wat de nieuwe WADA-akkoorden gaan geven op dit punt. Ik denk dat het juist een sterk punt is van het ontwerp dat het niet alleen de sporters betreft maar ook de anderen, die vaak alleen door geldgewin gemotiveerd zijn. Zij mogen niet buiten schot blijven. Ik sta daar absoluut niet alleen in.

Elke nationale antidopingorganisatie is verantwoordelijk voor zijn elitesporters. Welnu, zij trainen vaker in het buitenland dan in Vlaanderen. Het kan toch niet dat ze daarmee aan controle ontsnappen. Omgekeerd krijgen wij nu al vaak de vraag uit het buitenland om een in Vlaanderen verblijvende buitenlandse elitesporter te controleren. Dan moeten wij ook een beroep kunnen doen op de nationale antidopingorganisaties van andere landen om onze in het buitenland verblijvende sporters te controleren. Alle nationale antidopingorganisaties vinden die samenwerking erg belangrijk.

De heer Johan Deckmyn: Ik doelde eigenlijk op de vragen door buitenlanders hier. Ik had de indruk dat uw betoog, in tegenstelling tot het ontwerp, controles door buitenlandse artsen bepleitte.

Dr. Hans Cooman: Het was geen pleidooi, veeleer

een vraag. Anders kunnen we in problemen komen met internationale federaties die een erkende dopingcontroleur naar hier sturen om op hun kosten controles uit te voeren. Nu is het zo dat in Vlaanderen erkende controleartsen de controles op Vlaams grondgebied uitvoeren, en dat blijft zo in het voorliggende ontwerp. Ook ik denk dat we best 100% zeker zijn over de mensen die de controles hier uitvoeren en dat ze ook de taal spreken van wie gecontroleerd wordt. Maar af en toe gaan we problemen hebben met internationale federaties en dat is nu trouwens al zo. Vandaar mijn open vraag.

Communicatie over de nieuwe regelgeving is ongeveer het eerste wat we van plan zijn. We zijn ook van plan om bepaalde overgangsmaatregelen te nemen. Daarin moet staan dat overtredingen die begaan zijn onder het huidige decreet ook conform dat decreet worden afgehandeld en dat de andere vanaf een bepaalde datum onder het nieuwe decreet vallen, nadat de betrokken federaties, elite- en breedtesporters voldoende geïnformeerd zijn.

Preventie staat niet met zoveel woorden in het ontwerp, maar wij zijn daar wel constant mee bezig. Ik wijs op de Dopinglijn, waarin wij zoveel mogelijk informatie aan de sporters aanbieden over bijvoorbeeld medicatie en voedingssupplementen. Wij besteden daar voldoende aandacht aan, maar ik ben bang dat het niet volstaat om doping volledig te bannen.

Wat de bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel betreft, gaat het meestal niet om medische vaststellingen. Het gaat voornamelijk om sporters die een controle weigeren, gaan lopen of proberen te frauderen. Om een discussie van welles en nietes te vermijden tussen controlearts en sporter, wijzen juristen erop dat artsen geen belang hebben bij een schorsing. De sporter heeft er vanzelfsprekend belang bij om het pv van de arts sterker te maken als bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel.

Prof. dr. Frank Hendrickx: Het is niet de bedoeling om een hiërarchie van bewijsmiddelen te maken, wel om een bewijslastprobleem op te lossen. Men hoeft geen bewijzen meer aan te dragen. Het pv heeft bewijskracht. De bewijswaarde hangt af van alle mogelijke vrije bewijsmiddelen die er tegenover geplaatst worden.

De omschrijving van de laatste dopingpraktijken zoals bepaald in dit ontwerp van decreet zijn één op één met de WADA-code en de UNESCO-conventie. Ik heb niet de indruk dat dit ontwerp van decreet verder gaat dan de internationale norm inzake dopingpraktijken. De internationale norm is nu eenmaal zo dat we het concept verbreden. Daarom is deze optie overgenomen in het ontwerp van decreet.

Er ligt geen nieuw beleidsmotief aan ten grondslag.

Is een decretale oplossing mogelijk voor non bis in idem? Deze discussie is een heel ingewikkelde aangelegenheid. Geldt non bis in idem tussen tuchtrecht en strafrecht? Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat er een Belgische en een Europese opvatting is over de scheidingslijn tussen tuchtrecht en strafrecht. Beide opvattingen verschillen. De afdeling Wetgeving van de Raad van State is van mening dat administratief-tuchtrechtelijke sancties, die ook in dit ontwerp van decreet zijn ingeschreven strafrechtelijke sancties inhouden zoals bepaald in artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dat stelt het punt van non bis in idem scherper. Uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie blijkt dat het Belgische recht leeft met een zachte 'non bis in idem'-regel. Een disciplinaire veroordeling staat geen latere strafrechtelijke veroordeling in de weg wanneer de norm waarop men zich baseert voor de strafrechtelijke veroordeling een andere is dan de norm waarop de disciplinaire veroordeling is gebaseerd. De veroordeelde gedraging is uiteraard dezelfde. Vandaar de techniek van de strafuitsluitende verschoningsgrond voor sporters.

Hoe lost het ontwerp van decreet dit op? Een voorbeeld is de zaak Mitu. Het Hof van Beroep van Brussel heeft geoordeeld dat disciplinaire procedures voor de Voetbalbond moeten wachten tot het strafrechtelijk onderzoek inzake het omkoopschandaal is afgerond. De Voetbalbond heeft daarop beslissingen genomen in verband met de voortzetting van de interne procedure. Het Hof van Beroep in Brussel erkent echter het principe dat het strafrechtelijke dossier de disciplinaire vervolging niet stopzet. Disciplinaire procedures gaan door ondanks de opening van een strafrechtelijk dossier, een onderzoek en een eventuele vervolging.

Men zou daarop kunnen inspelen. Dit ontwerp zou kunnen bepalen dat men dient te wachten met de disciplinaire procedure als uit informatie van het parket blijkt dat een strafprocedure wordt geopend. De voetbalwet voorziet in deze mogelijkheid. Er kan bestuurlijk worden opgetreden tegen hooligans. Als echter tegelijk een strafdossier wordt geopend tegen de hooligans, dient de bestuurlijke procedure te wachten. Het parket krijgt één maand om van eventuele vervolging kennis te geven.

Er is niet geopteerd voor deze mogelijkheid. De oorspronkelijke opvatting is dat disciplinaire procedures ten aanzien van sporters goed zijn als lik-op-stuk-beleid. Tegen een sporter die doping gebruikt, wordt snel disciplinair opgetreden. Hij merkt direct de gevolgen. Ik besef goed dat hij strafrechtelijk vervolgbaar blijft. Ik kan me voorstellen dat zulks vreemd overkomt in de perceptie van de rechtsonderhorige.

Dat wordt uitvergroot omdat het om sport gaat, een publieke aangelegenheid. Maar deze zaak valt ook in andere domeinen voor. Een werknemer die iets mispeuterd heeft in een onderneming, kan een tuchtsanctie oplopen. Tegelijk kan hij strafrechtelijk vervolgd worden. Hij kan ook burgerrechtelijk vervolgd worden door een partij die schade heeft geleden door zijn handelen. De procedurele complexiteit is een feit. We mogen de moed daarom nog niet verliezen.

Communicatie is een goed strategisch middel. Binnen de sportwereld zelf moet goede informatie verspreid worden over dit ontwerp van decreet. Ook naar de buitenwereld moet dat. Het is uiteraard de verantwoordelijkheid van degenen die allerlei zaken communiceren om juiste berichten te verspreiden. Het is niet zo evident om zich daarin te mengen. De overheid heeft zeker een communicatietaken. Misschien moet de website van de Vlaamse Gemeenschap niet alleen medische informatie geven maar ook juridische.

Naast het maatschappelijke draagvlak, moet er een juridisch draagvlak zijn. Er is nog steeds geen volledige en gesystematiseerde juridische houding ten aanzien van de relatie tussen tuchtrechtspraak over dopingpraktijken en de rol van de burgerlijke rechtbanken.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State worstelt met de vraag of de burgerlijke rechtbank uitgesloten wordt in geval van beroep bij het TAS. De decreetgever heeft niet de bevoegdheid om de weg naar de burgerlijke rechter uit te sluiten. Als er een subjectief recht geschonden wordt, kan een benadeelde steeds naar die burgerlijke rechter stappen die territoriaal en materieel bevoegd is. Ik ben het eens met de administratiefrechtelijke juristen die stellen dat een partij zich tegelijk kan wenden tot de Raad van State en tot de burgerlijke rechtbank.

Anderzijds willen de dopingparketten niet per se elke sporter in de gevangenis stoppen. Ze willen vooral de netwerken aanpakken. In het vervolgingsbeleid ontstaat zo een taakverdeling. Het tuchtrecht pakt de sporters aan, het parket houdt zich bezig met het netwerk. Het parket heeft strafrechtelijke artikelen nodig om ook de sporter er principieel bij te betrekken maar dat is niet het hoofddoel. In de media is de perceptie echter anders.

Er is een samenwerkingsprotocol tussen de Vlaamse Gemeenschap en de parketten over informatie-uitwisseling en het bespreken van problemen. Er is dus een kader om afspraken te maken en eventueel een taakverdeling te bepalen. De beslissing of de disciplinaire procedure moet

wachten op de strafrechtelijke, is een beleidsaangelegenheid. Wachten lost echter niet alle problemen op. Ik heb de indruk, hoewel dat nergens neergeschreven is, dat het parket dat trouwens ook niet echt wil. De rechtspraak over de verhouding strafrecht-tuchtrecht is in volle ontwikkeling. Het Hof van Cassatie en andere hoven hebben daar al uitspraken over gedaan. Het is best die ontwikkeling af te wachten en vertrouwen te hebben in de rechtspraak. Als de wet- of decreetgever het daarna nog nodig acht op te treden, ligt de bal in het kamp van het parlement.

De heer Guido De Croock: In elk geval moeten we vermijden dat disciplinaire procedures al te lang uitgesteld worden omdat er een strafonderzoek hangende is. Sporters hebben vaak een korte loopbaan, te lang wachten doet het effect van straffen teniet. De materie is inderdaad in volle ontwikkeling. Het is gevaarlijk om in algemene termen te spreken. Dat bewijst het arrest Mitu. Daarin staat zagezegd dat het strafrechtelijk onderzoek afgerond moet zijn voor het disciplinaire kan starten. In dat arrest zegt het Hof van Beroep van Brussel in feite dat de disciplinaire actie niet wordt geschorst of moet wachten tot de strafzaak. Toch heeft de rechter gezegd dat het disciplinaire onderzoek moet wachten. Dat is te wijten aan het reglement van de voetbalbond waarin staat dat, zolang een zaak hangende is bij het gerecht, de commissies er geen kennis van kunnen nemen.

De heer Dany Vandenbossche: Bij lokale besturen en overheden is de praktijk tussen disciplinaire en gerechtelijke procedures logisch. Het lokale bestuur wacht tot de strafzaak afgehandeld is. Als de rechter beslist dat de gedaagde onschuldig is, is er geen behoefte aan een disciplinair optreden.

De heer Guido De Croock: Er zijn twee gevallen mogelijk. Als de sporter zich neerlegt bij de grond van de zaak en dus de feiten erkent, zijn er geen redenen om de disciplinaire procedure uit te stellen. Als de grond van de zaak betwist wordt door de sporter, kan het disciplinaire orgaan eigenlijk niet anders dan de uitspraak afwachten. Dat doet echter niets af aan het principe dat een gerechtelijk onderzoek een disciplinair onderzoek niet schorst.

De bedoeling van het decreet van 1991 is altijd geweest de sporter niet te straffen. Die werd al genoeg gestraft door het tuchtrechtelijke ingrijpen. Professionele sporters verdienen vaak enorme sommen geld; geldboetes of gevangenisstraffen hebben nooit de financiële impact van een disciplinaire straf zoals een schorsing. Dat is het beste middel om doping te bestrijden. De rechtspraak zal de verhoudingen duidelijker maken, maar allicht niet alles oplossen. Elk geval zal apart blijven.

Prof. dr. Frank Hendrickx: Mitu is een werknemer. Ook dat is tuchtrecht maar dan in private en niet in de publieke onderneming. Als de redenering doorgetrokken wordt, zou Anderlecht de persoon zelfs niet kunnen ontslaan omdat er een strafrechtelijke procedure liep. Dat is echter een onterechte redenering. Het privaatrecht en publiekrecht sturen aan op een snelle tuchtrechtelijke beslissing. Het strafrecht neigt naar een langzame beslissing. Dat is tegenstrijdig.

De heer Dany Vandenbossche: Als u dat als oplossing geeft, grijp ik terug naar het arbeidsrecht. Het arbeidsrecht kent een schadevergoeding toe als een werknemer ontslagen wordt op grond van een veronderstelde overtreding, bijvoorbeeld een diefstal, waarvan een strafrechtbank hem nadien vrijspreekt. Het ontslag als dusdanig wordt door de vrijspraak niet ongedaan gemaakt.

Prof. dr. Frank Hendrickx: Het Hof van Cassatie aanvaardt dat de werkgever niet moet wachten. Een vrijspraak neemt niet weg dat een werknemer toch nog om dringende redenen ontslagen wordt, als er geldige redenen opgegeven worden in de ontslagbrief. Daar loopt het vaak verkeerd, de werkgever is niet altijd volledig.

Wat men wil vermijden in de uitkristallisering van de 'Vandenbrouckerechtspraak', is dat twee mensen een wild gevecht aangaan op de openbare weg, mekaar bont en blauw slaan, gearresteerd worden voor slagen en verwondingen, en dan als verschoningsgrond voor strafuitsluiting naar voren schuiven dat ze aan het sporten waren, zodat ze voor de disciplinaire commissie mogen verschijnen in de plaats van voor de strafrechter. Op het niveau van Cassatie en binnen de Hoven van Beroep zal men nu binnen de rechtspraak de scheidslijn moeten aanbrengen: wanneer is men een sporter en wanneer niet?

De heer Guido De Croock: De federaties krijgen een heel grote verantwoordelijkheid, dus is de vraag of ze dit aankunnen erg belangrijk. Ik denk niet dat er grote federaties zijn zonder voldoende mensen. Maar de kwaliteit van hun uitspraken zal afhangen van de mate waarin zij niet zomaar benoemd zijn. Advocaat zijn mag daartoe niet volstaan, men moet ook interesse hebben voor dopingvraagstukken. De kwaliteit van de uitspraken wordt toch gewaarborgd door de beroepsmogelijkheid van onder meer de internationale federatie en de regering bij het TAS. Maar die optie moeten we vermijden, want zoals gezegd is het een dure aangelegenheid als de regering een dergelijke stap zet. Kleinere federaties hebben niet altijd de nodige knowhow in huis. Ik pleit daarom voor realisme. Ik vrees dat het niet anders zal kunnen dan dat ze zich groeperen. Die mogelijkheid staat ook in het ontwerp.

Een belangrijke vraag is of er elitesporters zijn zonder internationale federatie. Als dat zo is, dan is er voor hen geen vervolgingsorgaan. In de begrippenlijst van het decreet, in artikel 2, wordt de elitesporter gedefinieerd als “elke sporter wiens sport ressorteert onder de verantwoordelijkheid van een door het Internationaal Olympisch Comité erkende internationale sportvereniging en die sport als zijn hoofdactiviteit heeft (...)”. Met andere woorden: de definitie is zodanig gesteld dat bijvoorbeeld een beoefenaar van het kaatsen, waarvoor bij mijn weten geen door het IOC erkende internationale federatie bestaat, en die niets anders doet dan kaatsen, geen elitesporter is, hoewel hij toch zijn hoofdactiviteit maakt van het sporten.

Mijn ervaring leert dat op het gebied van preventie een en ander kan gedaan worden. Kent iedere jeugdvoetballer de mogelijke gevolgen van controles als hij zondagochtend het terrein betreedt nadat hij de avond tevoren in de dancing iets heeft gebruikt? Hoe hoger de professionaliteit hoe groter de zekerheid over een goede omkadering. Maar naar de brede lagen van de bevolking is er nood aan meer duidelijke en kindvriendelijke informatie over rechten en plichten. Kleine signalen in de kleedkamers kunnen meer effect hebben dan gelijk welke regelgeving.

Wat de bewijswaarde van de monsterneming betreft, gaat het vooral over de materialiteit van het verloop. Zo slagen sommige sporters er na intensieve inspanningen niet meteen in om 75 milliliter urine te leveren voor de dopingtest. Het is dan belangrijk dat in het pv duidelijk wordt opgenomen dat de sporter erop gewezen is dat hij onder het toezicht van de controleur moet blijven enzovoort. Wat in het pv staat is een sterk bewijsmiddel. Als de inhoud van het pv niet met de werkelijkheid overeenstemt, komt dat bijna neer op valsheid in geschrifte.

Controles door internationale organisaties op Belgisch grondgebied, bijvoorbeeld naar aanleiding van wereldkampioenschappen, kan men moeilijk uitsluiten. Het is ook een vorm van responsabilisering. Anders komt al snel het verwijt dat men zelf geen initiatief neemt.

Prof. dr. Bart Vanreusel: De bescherming van minderjarigen, de rol van de federaties en de preventie zijn drie belangrijke punten, maar waarover het ontwerp nu net niet handelt. Daarover is snel een toekomstige discussie nodig. We mogen echter ook niet doen alsof de sportsector daaraan nog niets heeft gedaan. Integendeel, daar denkt hij constant over na. Er zijn verschillende initiatieven op dat vlak.

Rond de bescherming van minderjarigen bestaat een ethische code vanuit Panathlon, die momenteel wereldwijd aanvaard wordt. Wat belet ons om die code

in de Vlaamse regelgeving op te nemen of toch daarover na te denken? Dat er een probleem is rond minderjarigen en elitesport, staat immers vast.

De rol van federaties is niet nieuw: zij hebben die taak nu al. Zij worden nu al geacht een werking op te zetten die de bescherming van minderjarigen beoogt als dopingbestrijding en preventie. Federaties kunnen topsportsubsidies krijgen en een deel van die middelen daarvoor inzetten. Alleen kunnen wij veel meer doen dan tot nu toe gebeurt. Maar men mag de federaties ook niet onderschatten. Ze zijn de voorbije tien jaar sterk geprofessionaliseerd. Hun deskundigheid op het vlak van dopingbestrijding is enorm toegenomen, al kan de overheid erop toekijken dat dit nog verbetert.

Het is nodig dat bestraffing uitgebreid aan de orde komt zoals vandaag maar daarnaast vergen de onderdelen preventie en ethiek van jongeren in een prestatiesportomgeving zeker verdere aandacht.

De verslaggever,

De voorzitter,

Trees

Dany

MERCKX-VAN GOEY

VANDENBOSSCHE